

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMÉGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — "	Fél évre . . . 8 " — "		
Negyed évre . . . 2 " — "	Negyed évre . . . 4 " — "		
Egy órára . . . 1 " — "	Egy órára . . . 1 " — 70 "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Thaly Kálmán beszéde.

Dr. Thaly Kálmán városunk I. kerületének szeretett orsz. képviselője, hosszabb ideig tartó betegségéből felépülve, a múlt héten már résztvett a képviselőház tanácskozásain. A minap nagyszabású beszédet mondott, melyet egész terjedelmében alább közlünk:

Illyés Bálint jegyző. Thaly Kálmán:

Thaly Kálmán: T. ház! Egészen természetesnek fogja találni bárki is azt, bármely párthoz tartozzék, hogy, a midőn a nagyon sokáig kereskedelemügyi tárca ügyeihez hozzászólók egyre-másra a t. miniszter ur figyelmét felhívták, nem vártak és nem is várhattak a t. miniszter urtól, a ki még csak oly rövid időn áll e tárca élén, kimerítő fölvilágítást (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A miniszter urnak azt a kijelentését tehát, hogy figyelembe vesz minden felszólalást, de nincs abban a helyzetben, hogy konkrét kérdésekről, pl. egyes gyárak alapításáról, stb., a minőket itt Bartha Ferencz, Nesi Pál t. barátaim is említettek, ítéletet mondhasson, mindnyájan megnyugvással vesszük, mert lehetetlen tőle nem kívánunk, de megelégszünk azzal az ígérettel — s ismervén őt, reméljük, be is fogja váltani — hogy minden, elhangzott jóakaratu figyelmeztetést figyelmére méltat és nemcsak a gyáripár, de a kisipar fejlesztését is szíven fogja viselni, de kellő ellenőrzést is fog gyakorolni — amire ebben az irreális korszakban nagy szükség van — abban az irányban, hogy pl. a szubvenciók és egyéb állami kedvezmények ki ne használtsanak olyan sajnosan, a mint azt külföldről beimportált egyes czegek már eddig is cselekedték. Igen helyes a miniszter ur-

nak az az intenciója is, hogy különös gondot kíván fordítani a Felvidékre, a hol a kivándorlás a megélhetés hiánya miatt oly óriási módon indult meg. Hiszen csak e napokban olvastam, hogy Zemplénvármegye egyik felvidéki járásában annyira int van a munkaképes nép Amerikában, hogy 535 legény közül, kiknek az ujonczozásnál meg kellett volna jelenniök, csak 267 volt található, a többi pedig mind Amerikában van. Ez a 267 is munkatehetetlen úgy, hogy összesen 37 vált be közülök. Igen ijesztő kép ez, csak egy-egy ponton nézve azt; de így van ez Marmarostól végig az északi vármegyékben mindenütt. Így van ez még Pozsoug vármegyének, mely pedig nem tartozik a szegényebb vármegyékhez, hegyentuli járásában is. Amerikában van a legtöbb fiatal erő. A Dunántulról is megindult a kivándorlás. Mindent el kell tehát követnünk, hogy fajunkat, vérünket megmentjük és módot nyujtsunk neki itthon a megélhetésre. Azért üdvözlöm azt a kimondott szót, hogy a felvidékre különös tekintettel kíván lenni a miniszter ur azzal, hogy gyárak alapítását, a melyek munkát adnának a szegény népnek és így talán korlátozni 'ognak a kivándorlást, elő fogja segíteni. Azért is helyén való, ha a miniszter ur a Felvidéken első sorban a hazai gyári vállalkozókat, de ha hazai nem akad, a külföldieket is segélyben részesíti, de mindenkor a kellő ellenőrzés mellett, a mire ismételtlen szót helyezek. Azt a bizonyos titkolózást nem értem. A t. miniszter ur enyhített ugyan előbbi szavain az által, hogy kijelentette, hogy kész minden képviselőnek, ha valaki speczialiter érdeklődik az ügy az iránti, illető gyáralapítási adatokba betekintést engedni, de én azt hiszem, hogy annak a ki nyilvános gyárat alapít, még üzleti szempontból is a nyilvánosságot keresnie kell. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ha szolid ipart üz az il-

lető, akkor hiába rágalmazza őt egy pár konkurrens. Annak nem árt az. A szoliditás előbb utóbb kiküzd magát, azt pedig soha sem lehet biztosítani, hogy az illetőt mindenütt hozsannával fogadják. Természetes dolog, hogy konkurrensnek mindenütt támadnak és ilyenkor a fő elv, hogy mindig az arra legméltóbbakat és legrealisabbakat kell kikeresni, amit a miniszter urtól elvárunk és remélünk. A ki pedig realis ember, az ne féljen a nyilvánosságtól. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Igen nagy érdeklődéssel hallgattam a miniszter urnak keleti kereskedelmünkre vonatkozó és iparfejlesztésünkre is kapcsolatban álló megjegyzéseit. Bartha Ferencz t. képviselőtársam adatokat is olvasott fel arra vonatkozólag, mennyire csökkenti keleti kivitelünk és gróf Zichy Jenő, a ki régóta foglalkozik, még pedig eredménynyel és fáradhatatlan buzgalommal iparügyekkel, szintén rámutatott arra, mily nevezetes piacunk nyílnék ottan. De még előbb, az általános felirati vitánál figyelemmel olvastam arról az oldalról egyik új képviselőtársunknak, Kresmarik János urnak felszólalását, a ki sokat utazott Keleten, a miről különben beszédéből is meggyőződtem. Tanácsokat adott ő keleti kivitelünkre vonatkozólag, meg-egyezvén abban, hogy ijesztőleg kifogytunk onnét. Miért? Ezt egyik sem említette meg. Én azonban megemlítem. Kiszorultunk az osztrák ipar irrealitása miatt. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A törököt egyszer meg lehet csalni, de másodszor már nem. Ezek pedig Brünnben mint Vaara für Orient-ek gyártattak. Szemrevalók, de nem tartósak. Egyszer felült ennek a török, de többször nem akart és minden svábát arut kiküld. Nekünk azt mondja az a török, hogy tudjuk, hogy ti nem vagytok családok, de fájdalom, nem vagytok szabadok. Ti nem tehetek tehát erről. Tudjuk jól, hogy ti nem

Mókus.

Írta: **Benedek Elek.**

Csendes alkonyaton, ülven nagyapáék kettős akácza alatt, határozottuk el, hogy miután a jó Isten megsegített egyre másra, vesszünk egy kecskét is.

Nagyapónak nem tetszett a határozatunk. Azt mondta:

Ötvennégy esztendeje, hogy gazda vagyok, de még kapumon kecske be nem lépett. Csak az oláhok tartanak kecskét.

Próbáljuk meg mink is, mondtam én. Nekünk sem árt, ami az oláhnak használ. Mondják, hogy nagyon tápláló a teje. Hát ha megpirosítja ezeknek a sápadt pesti gyerekeknek az arcját.

Ez az utolsó argumentum megdöntötte egy hosszú élet elfogultságát.

Hát még mikor a gyerekek közrefogták a nagyapót, cirókálták, morókálták az arcját, csókolták napbarnította kezét, aradozván: ó drága, jó nagyapó!

Mindjárt kivonultunk seregestül a ka-

pu elé, vártuk a tehéncordát, melynek vidam, zajos hátvéde a kecskesereg. Csodálatos: ez a nyughatatlan, fára felkapaszkodó állat, mely az erdőn folyton szökell, ugrándozik, hazafelé jöttében maga előtt eresztí a mel ósagos lassúsággal mendegelő toheneket, a buskomor bivalyokat, sűrű csapatban jönnek a pásztor előtt, közbe-közbe kíváncsian betekintve egy-egy kapun: hadd lám, mi újság? Igen a kecske érdeklődő kíváncsi állat s már e tulajdonsága elég, hogy ném rokonszenven keltsen maga tránt. A gyerekek izgatottan, kipirult arccal néztek föl az utcán, úgy várták a Mókust, azt a kicsi fekete kecskét, melyet ők már rég kiszemeltek s amint csakhamar kitűnik, meg is alkudtak a pásztorral öt forintban. Csak úgy zengett az utca a gyerekek üdvözléséről, mikor a láthatáron megjelent a Mókus.

— Jön a Mókus! Jere, Mókus jere. Miénk vagy ezentul.

Jere, jere!

Jött is a Mókus, elől, mintha választott vezére lett volna, hogy reá várako-

zunk, hirtelen megállott kapunk előtt, egy pillanatig rajtunk felelte okos tekintetét, aztán az ő anyanyelvén köszöntött minket illendőképp: mekekeke!

— Mekekeke jó estét Mókus nagysága, üdvözölték a gyerekek s ki a szarvánál, ki a kolompja szíjjánál fogva megragadta, Ugy tessékelték befelé. A Mókus vissza-visszánézett, mekegett, mintha mondta volna gazdájának:

— Visznek, édes gazdám ne engedd.

De a fiuk huzták, a leánykák tolták, a kis Szipitykó kiabált: enyém a tecste, enyém! s szegény mókusnak meg kellett adnia magát, mint egykori kecske ősenek, akiről származik ez a példabeszéd, a kecske sem menne a vásárra, de ütök a farát.

Ezek a gyerekek ugyan nem ütötték, annál édesebben simogatták. Nem törődtek velünk, öregekkel, megtudunk-e alkudni a gazdájával, nem-e, lefogallták a Mókust, mint közös szerzeményt.

— Hát ad-e aztán sok tejet ez a kecske?

Este egy kupát, reggel egy felet, instá-

akarnátok bennünket megcsalni, de fájdalom, a magatok házában sem vagytok urak. Igen jól ismerik a derék atyafiak a mi helyzetünket, ezért azt mondják, hogy reátok vajmi keveset építhetünk. Én is jártam ott, t. ház, s én is tudom, milyen óriási tere lenne ott iparcikkjeinkben való kivitelünknek; volt is kivitelünk addig, a míg az osztrák gyáripár bennünket onnan is ki nem szorított. Legutóbb már a nagy német gyáripár is befészkelődött ott a maga szolidabb áruival és ez még nagyobb ellenségünk az ott való kereskedelmi terjeszkedés tekintetében. Nem jelentéktelen kivitelünk volt a keleti tartományokba: Bulgáriába, Törökországba s Kis-Ázsiába is mindaddig, a míg a magyar kisipar nemzeti jelleggel bírt. E tekintetben különösen a Székelyföldre kell hivatkoznom. A regibb székely képviselők még emlékezhetnek is rá, hogy pl. Kézdi-Vásárhely, de különösen Brassó város iparsárait mekkora kivitelük volt Törökországba, az u. n. tulipántos ládáiban, annyira, hogy a háromszéki, barcasági és brassai asztalosok majdnem teljesen a keletre éltek, mert a török izlésnek megfelelő, az azzal rokon magyar izlésben készült ládákat ezerszámra készítették és vitték ki és bőven pénzelték ezek fejében a Keletről.

Az Oláhországgal kiütött vámháború volt az első döfés, a mely ezen nevezetes kiviteli cikk kereskedelmét tönkretette, pedig ez már annyira fejlett volt, hogy még a távol kisázsiai Trapezuntban is lehetett brassai tulipántos ládákat találni. Ez különösen azért kedvelt butora a törököknek, mert őik még ma is ládába szeretnek rakogatni

lom. S hátha még sós korpát is kap. Ellattarja tejjel az egész házanepet.

Ennek én mód nélkül megörültem s kifizettem a Mókust. Közbe beállítottak a szomszédok is, ősrégi szokás szerint, ha valahol a szomszedságban vásár esik. A hdsszu Rofaj kicsinylette s azt mondta: no ő nem hiszi, hogy abból a pirinkó állatból kicsurogjon-csepegjen egy kupa tej. Még akkor sem, tette hozzá, ha a lábait is megfejjik. A kicsi növésű Zsiga Áron, ugy lat-szik, magára vette a kicsinylést s megjegyezte a mi vizsgálatunkra: nem singgel merik az embert. De még a kecskét sem.

Mindzekekkel a beszédekkel Mókus egyáltalán nem törődött. Ott volt már előtte a sós korpás teknő, nyalta mohón, ámbátor a szomszéd oláhné két kézzel esett duzzadt tőgyének, csurgatván belőle a habzó tejet, hátra sem nézett, igazi kejelgetéssel merült a sós korpába. Csak akkor tekintett hátra, mikor az oláhné oda eresztette a leánykáját is, oktatóván a fejés tudományára. Mert ez is tudomány. A tehén, a bivaly s mindenféle emlős állat megérzi, ha ügyetlen kéz rángatja, szorongatja a tőgyét s még féire is rugja az ügyetlen fejőt. De mókus maga volt a türelem, a szelid, a jóakaratu elnézés. Okos szemét rávetette a leánykákra s első pillanatban a helyzet magaslatán állott: ezek az én kis asszonykáim, akik engem esténként sós korpával traktálnak ezentúl, ezzel a pompás csemegével, melyről őseim oly szepet regáltak; ezek az áldott szívű teremtesek, akik még akkor is megvédenek engem, ha véletlenül betévedek a gyümölcsösbe, s megkoppasztom a csemetékét.

Mókus nem csalódott föltevésében, mely igazán reális alapon nyugovék: a gyermeki szív szeretetén.

Minden este pontosan kijárt neki a sós korpa, mit a leánykák a kapu elé vittek, onnét aztán uccu! be az udvarra, a Mókus vig mekegással utánok. Igaz, hogy még a

mindent, fennálló szekrényeik nincsenek is. Ez közös vonásuk a régi magyarokkal; ládák és szőnyegeken kívül egyéb butorai nincsenek. E kiviteli kereskedelem ismét helyre lenne állítható, ha iparunkat úgy fejlesztenők, hogy a keletiek izlésének megfelelő, azzal rokon magyar iparcikkjeink oda való kivitelét újra kezdeményeznénk s ha a t. miniszter ur ezt előmozdítaná.

Azt mondja Kresmarik t. képviselő ur, hogy ez annál valószínűbb, mert hiszen a Keleten nincsen ipar; magában Konstantinápolyban is alig van ipar, tehát a kivitel magától kinálkozik. Én a t. képviselő urnak ezt az állítást nem irhatom alá, mert bizonyos iparágak ott is a legmagasabb tökély fokán állanak, pl. a tansirozás, a fegyverkészítés a rézműipar. Ott készülnek a legszebb kiverések és kifaragások, a minnek példait az 1896-iki kiállítás bosnyák pavilonjában láthattunk. Kállay kormányzó igen helyesen ujtotta fel ezen, Boszniában is meglevő, de hanyatlásnak indult iparágat, a melynek terén a törökök valóságos remekműveket hoznak létre.

Szóval, az ipar bizonyos szakmái ott is nagyon ki vannak fejlődve, főleg az olyan iparágak, melyek ülő foglalkozást teteleznek fel, mert bizony a török nem igen rugódózik és takácsol, mint a csehok, de a nyugodtan ülve elvégezhető munkákat, amelyek az ő flegmatikus temperamentumával és keleti műérzékével megegyezők, pl. a rézműipari dolgokat, tansirozó munkákat, kirakott kardokat, továbbá a színes bőrlábbelieket stb. igen szép és jeles minőségben készítik. De már pl. az asztalosipar termékeiben (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon,

teknőt is kinyalta, annyira izlett neki a sós korpa, de e kell ismernem: becsülettel meg is adta a kupa tejet este, a felet reggel. Megelégedéssel ismertük el, hogy a pásztor becsületes, szavahihető ember s Mókus is becsületes állat.

Igy telt mult az idő csendben, békeségesen, míg nem egy reggelen nagyapó bajjólátu arccal hívott a gyümölcsösbe.

— Gyere, fiam, gyere. Nézd a csemetékét.

— Ott járt a Mókus?!

— Ott, lerágott vagy tized.

Mértéktelen harag fogott el a lerágott csemeték láttára. Épp akkor jártam azon az eszemet, hogy Jókai ajánlotta dohányluggal megfecskenedzem s im, Mókus megelőzött, letarolt tiz csemetét, ezeknek nem kell dohánylugg Mókus mindent megvevett: a leveleket is, a rajtuk levő kártékony fergeket is.

— Többet be nem eresztettem a kapun azt a szűdar kecskét! Igaza volt nagyapónak, hogy kecskét a kapuján soha be nem eresztett.

Ugy-e fiam, ugy-e, igazam volt?

— O drága szép csemetém!

— Olyszépek voltak, motyogott nagyapó de azért csillapodj le fiam. Ha a kecskét be nem eresztened.

Habozva, szinte zavartan nézett rám nagyapó.

— Mi lenne, ha be nem ereszténém? Oh édes fiam, olyan nagy örömök van benne az unokáknak, s látod-e, olyan szépen pirosodik, gömbölyödik az arcuk a tejtől... Ereszd be, yam a kecskét! Ne busítsd meg az unokáimat!

Ugy a szívéből kért nagyapó, hogy szemében megvillant a könny is. Ha e pillanatban ott lett volna a mókus, habozás nélkül mondom:

— Mókus nagysága, tessék besétálni! Melyik csemetét parancsolja.

Mozgás. Zaj. Elnök cseppet.) nevezetes kivitelünk volna a Keletre, valamint egyéni más iparág tekintetében is, a melyek közül példaképen csak két igen nevezetes tárgyat említek, nevezetesen a lisztet és a vasat, amelyekben millióra megy a ki- és beviteli forgalom és a melyekben a tért mi szintén elvesztettük. Egész Törökország nagy városai: az a nagy Konstantinápoly, a melynek egy millió felüli lakossága van és igazi nemzetközi főváros, Brüssza, Smyrna, Gallipoli, Rodostó, Izmit és más nagyobb török városok, így Drinápoly is, amely nem fekszik a tenger mellett, mindannyian Odeszából szállított Orosz liszttel élnek. Ez nagy éhietelenségre vált a mi részünkről, mert magyar lisztünkkel, amely sokkal különb az orosz lisztnél, azért mert különb a buzánk, kellő támogatás és a tarifáknak kedvező módosítása mellett (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a vasutaknak és annak a híres Adria-társulatnak a közreműködésével meghódíthatóak azt a piacot. Az a híres szubvenzionált Adria-társulat segítsen hordani a magyar lisztet, amelyet a magyar államvasutak olyan olcsón visznek Fiumébe. (Egy hang a középről: A Lloyd!) Hát akkor a Lloyd hordja Fiuméből; de különben vasuti összeköttetésünk is van. — Nagy éhietelenségnek tartom, hogy ha mi az egész Törökbirodalmat, amelynek lakossága irántunk szimpatiaival viseltetik és inkább vásárolna magyar, mint orosz lisztet, kizárólag átengedjük azt Oroszországnak, mert tényleg kizárólag Odessza látja el őket liszttel.

Továbbá észleltem egy másik nevezetes dolgot is. Akárhol jártam, feltűnt nekem hogy a vas traverszeket, hurezolja uton-utfele. Eddig többnyire fából építettek még Konstantinápolyban is, de most már ott is abban a stádiumban vannak, hogy szolid köépiímenyeket építenek és pedig nemesakugy hogy alul van kőből építve az épület és felül rá fából, hanem most már két három emeletes kőházak épülnek, vastraverszekkel. Ez feltűnt nekem, és megkérdeztem, hogy honnét valók azok a sürűen szállítani látott vasgerendák? Meglepetésemre azt a választ kaptam, hogy Porosz-Sziléziából, a honnan a Havel- és a Spree-csatornán át viszik Hamburgig, ott hajóra rakják, és a Gibraltár megkerülésével viszik Konstantinápolyba. Az a német császár nagyon okos uralkodó és nem hiába küldte oda Von der Golez és Strecken és a többi porosz tábornokokat a török hadseregbe. Azoknak a porosz generálisoknak ott nemesak az a feladatuk, hogy a török hadsereget kitűnően begyakorolják, hanem hogy propagandát csináljanak a nagy német kereskedelemnek és iparnak. Az ő ajánlataik révén jutott aztán be a porosz-sziléziai vas is Törökországba.

És mi a kik sokkal közelebb vagyunk szegényünkre kiszorítottunk; pedig nekünk csak a Dunán kellene szállítanunk és az a gömöri, meg a vajdahunyadi vas és a többi is, nagyon jó volna. Én ezt már régebben a figyelembe ajánlottam, és Gróf Andrássy Manó, aki mint tudjuk, nagy vasiparos volt, midőn először tettem ezen obszervációt, azonnal lépéseket tett, hogy konkuráljanak a mi vas-traverszeink azokkal a porosz, iszonyu kerülő utakat tett vasszállítmányokkal Saját testvérét, gr. Andrássy Aladárt küldte le Törökországba, a ki ott tanulmányokat tett, és az eredmény az lott, hogy Poroszország olcsóbban bírja adni a vastraverszeket, daczára annak a Spree és Havel-csatorna és a Gibraltáron át való iszonyu kerülő utnak, mint mi a mi gömöri, vagy vajdahunyadi magyar vasunkat. Persze a mi vasuti tarifáink is kedvezőtlenek. Szerbia, Bulgária is nyomnak bennünket és iparkodnak a mi szállításainkat vasutakon megne-

hezíteni, amennyire csak hatalmukban áll. Én épen azért nagyon kérem a t. miniszter ur figyelmét erre. Tudom, hogy új miniszter és hogy lelkiismeretes és nagy buzgalommal hatalmas munkaerővel és munkássággal fogja magát tárczája ügyeire vetni.

Felhívom tehát a figyelmét, hogy kedvező vasuti tarifákat méltóztassék ezen exportcikkék számára kieszközölni, mert újra mondom, a mint előttem gr. Zichy Jenő és mások is hangoztatták, hogy Törökországba volna nekünk kivitelünk, amint ezt most a tuloldalról Kresmarik János képviselő társam is hangsúlyozta. Használjuk fel ezt a szimpathiát, hogy inkább vásárol a török a magyartól, mint idegentől. A vasuti össze-kötetesen is lehetséges lesz ez, hiszen a német pénzen épülő vasut egész Bagdadig keresztül fogják vágni Kis-Ázsiát, tehát kolosszális terünk van nekünk ezen akis-ázsiai vonalon át, le az Eufrátig, hogy ha elég élelmeseink leszünk. Tulipantos ládákat és egyéb sok megfelelő árut fogunk megint Törökországba küldeni, mint régen, affele keleties jellegű iparcikkéket, a melyeket a török izlésnek megfelelőbben fog készíttetni, s így iparuakkal megint fogunk terjeszkedhetni Törökországban. De vannak más jeles cikkeink is, mint pl. a liszt. Lisztünkkel az orosz lisztet legalább részben kiszoríthatjuk, valamint a porosz vasutat is kiszoríthatjuk. Ezek milliókra és százazrekre menő forgalmat idézzenek elő kereskedelmünkben. — Épen azért felhívom reá a t. miniszter ur figyelmét.

Gróf Zichy Jenő t. képviselőtársam közbeszólásként azt mondta, hogy a miniszter ur azt mondja, hogy nem könnyű a Keletre eljutnunk. Persze, hogy nem könnyű most. De volt régebben összeköttetésünk; az osztrák azt elrontotta, most már nehezebb azt visszazerezni. Az osztrák ipar onnan kiszorult, mert svindlizett és kiszorította a porosz. De mert a mi izlésünk jobban megfelel a török, perzsa, arabs izlésnek, hovatovább ismét visszafoglalhatjuk kereskedelmünk számára a Török-birodalmat. Gróf Zichy Jenő t. képviselőtársam azt mondta, hogy élelmes, jó kereskedelmi utazókat kell tartani. Igaz, hogy a közvetlen eladási és elhelyezési módnak ez a legbiztosabb eszköze, de míg a diplomácia és konzulátusok jobban kezünkre nem járnak tekintetben, addig én ebben nem bízom.

És itt jutok reá arra a pontra, a melyet figyelmébe ajánlanék nemcsak a t. miniszter urnak, hanem valamennyi társának is és főleg a t. miniszterelnök urnak, — sajnálom, hogy nincsen itten — a ki első sorban volna hivatva a külügyekre befolyást gyakorolni. Törökországban, sajnálatos, hogy a nagykövetség, mely a konzulátusokat is irányítja, magyarellenes. Ezt határozottan állítom. Calice báró, az öreg nagykövet, a ki már nyírs døyenje a diplomáciai karnak, régi osztrák szabásu ember, kibe a Gesamt-monarchie eszméje belepudvásodott. Különbösen is oly öreg már, mint az Ája Szófia mecset. A külügyi kormány jót fog tenni a diplomáciai karral és megnyitja a Keletet a magyar kivitelnek, ha ezt az elaggott urat a jól megérdemelt nyugalomba segíti. Ha helyébe Konstantinápolyba magyar nagykövet kerülne, azt ott, mert magyar, a tenyerükön hordoznák, és ez a magyar nagykövet a mi kereskedelmünknek és iparcikkeinknek is ott nagy előnyököt szerezhetne. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És én tudom is, hogy kit kellene oda küldeni, a ki a háznak tagja is. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Gróf Zichy Jenő!) Hát Zichy is szerezne a magyar névnek dicsőséget; értem azt a Zichyt, a ki ott van a parlamentben. De ha ő nem vál-

lalcoznék; van itt arra való más férfi is, a ki tudományánál, ismereteinél, jó magyarságánál és rangjánál fogva is erre képes, s a kinek már az ödesapja s képviselte Konstantinápolyban a magyar nemzetet; itt van gróf Andrássy Gyula t. képviselőtársam, a kinek keresve sem lehetne találni alkalmasabb konstantinápolyi nagykövetet. Mert az a fő, hogy egyszer már magyar nagykövet legyen Konstantinápolyban, és a magyar kormány nem tehetne udvösebb szolgálatot Magyarországnak, mintha minden befolyását latba vetné arra, hogy Calice báró helyét magyar ember töltené be. Jogunk is volna ehhez, mert Magyarországnak közvetlenebb érdekei vannak a Török-birodalomban, mint Ausztriának. Azt mondják talán, hogy csak a diplomáciát intézi a nagykövet. Ez nem egészen áll, mert ott vannak a konzulátusok, s ő ezekre is befolyást gyakorol. Így van ez a konstantinápolyi konzulátusnál is. Ott szokott ugyan lenni néhány afféle „piszli ungrisch, piszli deutsch“-ember, de ezek olyan szellemben vannak befolyásolva, hogy pl. velem is megtörtént, midőn utlevelemet láttamoztatni akartam, miatt Kis-Ázsiába utaztam volna, hogy utlevelemben a „Magyarország“ szót kitérőték és azt irták oda, hogy hazám „Austrie“ és magyar helyett, hogy „Austriien.“ Ez a konstantinápolyi osztrák követség cselekedete. Miért? Mert Calice így fujja a trombitát. Ugyanaz a nagykövet nyomással megszüntette Konstantinápolyban a magyar együletet is és létesítette helyette az osztrák-magyar együletet.

A magyarokat is kik oda utaztak, és pl. honfiai kegyelettel Rákóczy vagy Guyon sirját megkoszorúzzák, — ettől elriasztja. nyomást gyakorol rajuk, hogy t. i. semmi féle hatósági támogatásban nem fognak részesülni sem a nagykövetségnél, sem a konzulátusoknál, ha oly rebellesek sirjait koszorúzni merészlik. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Felforr az ember vére ha ilyenekről értesül. Az a megpudvásodott gesamtmonarkhista nagykövet ott Magyarországnak ellensége. (Igaz úgy van! a szélsőbaloldalon.) Ő gátolja a mi kereskedelmi kivitelünket a Keletre és az általa szolgáló hatóságok akadályozzák a mi jogos terjeszkedésünket iparunk és kereskedelmünk rovására. (Mozgás a bal- és a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Szégyen! Gyalázat!) Ezeket egyszer meg kellett mondani itt a magyar parlamentben. (Élénk helyeslés a bal és a szélsőbaloldalon.) Mert hogy így áll a dolog, arról jót allok, és ugyanezt jelentené a t. kormánynak bármely megbízottja, a kik oda küldnének, feltéve, hogy ez magyar ember lesz. A mi iparunk propagálását a mostani osztrák magyar konstantinápolyi konzulátusra bizzuk, addig boldogulni nem fogunk, és addig, sajnós, almi fog az, a miről Aartha Ferencz statisztikai adatokat is felolvastott, hogy ugyanis esőkken és folyton esőkken, majdnem semmire redukálódik a mi bevételünk Törökországban.

Kérve kérem a t. miniszterelnök urat, és kérem a kabinet minden tagját, első sorban a — fájdalom — távollévő miniszterelnök urat, — mivel a czapite foetet piszisz — vegye fontolóra, hogy a Keletre való kivitelünket nem biztosíthatjuk addig, a mi magyar nagykövet nem ül Konstantinápolyban és a mi ő nem segít minket oda, a hova a török nemzet irántunk vató jóindulata magától is vonzódik.

Ragadjuk meg ezt a kedvező alkalmat! (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ritkán ktnálkozik ilyen ugyanis; ragadjuk meg az alkalmat és a keletről majdnem egészen kiszorult kivitelünket állítsuk helyre oly módon, a hogy lehet és azzal a

gyökeres megoldással, a melyet javasoltam, mivel a nélkül nem megyünk semmire. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ezeket kívántam elmondani, különben pedig pártom álláspontjához képest, a tételt nem fogadom el. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Szóll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Hivatalos elfoglaltságomban távol voltam az imént az üléstől, de benn a házban, a miniszteri szobában, a midőn Thaly Kálmán képviselő ur, konstátálva az én időleges távolléteket, igen éles bírálatot gyakorolt Calice báró konstantinápolyi nagykövettel szemben és őt úgy állította oda, mint a ki Magyarország iránt nem viseltetik azon érzelmekekkel, a melyekkel viseltetni köteles volna, a magyar érdekeket elhanyagolja, általában magyarellenes és egy elaggott férfinb

Azt kell kijelentennem ezekre a t. képviselő urnak, hogy báró Calice, a kit régóta ismerem, kipróbált régi és igen érdemes, tiszteletreméltó tagja a mi diplomáciai karunknak. Nem tehető fel róla az az érzélem és felfogás, a melyet a t. képviselő ur neki tulajdonít. Báró Calice csak nemrég hazánk-on utazva, engem meglátogatott és akkori nyilatkozataira emlékezve, azt konstátálhatom, hogy tévedés róla azt feltételezni, a mit Thaly képviselő urtól hallottam. Nem ismerhetem el, hogy magyarellenes érzelmekeket táplálna, vagy kötelességmulasztással volna vádolható, (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Thaly tényeket hozott fel! Zaj,) vagy megfelelné a tényeknek az a leírás, a melyet Thaly Kálmán képviselő ur itt róla adni méltóztatott.

Nemrég egyszer kaptam épen Kossuth Ferencz képviselő urtól — a ki sajnálom, hogy nincsen jelen, mert hivatkozhatnám rá, — egy panaszos ügyet, épen Konstantinápolyból; én szóvá tettem a külügyminiszternél azokat a sérelmeket, a melyeket állítólag egy magyar állampolgár szenvedett ott és én mondhatom, hogy teljesen kimerítő jelentéseket kaptam — Kossuth Ferencz képviselő urral közöltem is — okmányszerű bizonyítékokat, erre vonatkozólag: hogy a konstantinápolyi nagykövetség azon magyar állampolgár ügyének érdekében minden lépést megtett és minden felvilágosítást megadott, a mely szükséges volt okmányilag biztosítva. Egy egész dossiért kaptam és átadtam Kossuth Ferencz képviselő urnak, hogy győződjék meg a tényállásról. Lehet, hogy más esetekben talán történt itt ott valami, a mit, ha tudomására hoznák akár a nagykövetelek akár a külügyminiszternek, akár nekem, bizonyosan orvoslást fognak találni. Mondom, nemrég is ittléte alkalmával azon nagykövet felfogásának és Magyarország iránti érzelmeinek korrektségeről győződtem meg. Ezeket voltam bátor azokra, a miket Thaly Kálmán képviselő ur elmondott megjegyezni. (Élénk helyeslés a jobb-oldalon.)

Thaly Kálmán: Személyes kérdésben kérek pár szót.

Elnök: Tessék!

Thaly Kálmán: Sajnálatomra nem voltam a terembe, midőn az igen t. miniszterelnök ur, a mint a gyorsírói jegyzetektől láttam, előbb elmondott beszédem végére, illetőleg annak egy részére válaszolt. Egészen természetesnek találom, hogy ő, mint a kormány fele, egy osztrák nagykövet véleményébe vett, t. i. az általam megnevezett Calice nagykövetet.

Kubik Béla: Persze! Csak úgy, mint a kabinettirodát! Muszáj!

Thaly Kálmán: Hát ha a t. miniszterelnök urnak az a nagykövet ur olyan nagyon kedves, hát legyen az ő izlése szerint. Én, a miket mondtam, fentartom: nagy

részét saját tapasztalatomból tudom, mert ott jártam. Tudom, hogy annak az agg urnak a szive belsejét milyen magyargyűlölet tölti el. (Igaz! úgy van! Mozgás a szélsőbaloldalon.) Erről tények tanuskodnak; így a magyar egyet elnyomása, az osztrák-magyar egyet alkotása stb. Hivatkoztam arra, hogy a Rakócy és Guyon sirját megkoszorozni akaró magyarokat megintette, hogy sem minemű támogatásra ne számítsanak, ha azokat a rebelliseknek a sirját koszorozzák. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Neveket nevezhetnek, de minthogy hírlapokban ugyis megfordult a dolog, nem akarom ide hurocolni. Csak fentartom azt, hogy kívánatos volna, hogy az a nagyon is öreg ur, — hiszen olyan öreg, akár az Aja Száfiai temploma, — (Derűtség.) a jól megérdemelt nyugalomba menjen. És csak jogos kívánság az, hogy a mi hazánkra való tekintettel, a melyet önök is elismernek a monarchia egyik államának, azt a pozíciót, a melyben a legtöbb magyar érdek fordul elő, sokkal több magyar érdek, mint osztrák érdek, magyar ember foglalja el. Még neveket s neveztem. Itt van a parlamentben a miniszterelnök urnak volt kollegája, gr. Andrassy Gyula képviselőtársunk, a ki minden képességgel rendelkezik: itt van gr. Ziczhy Jenő, itt vannak számosan mások; talánunk oda bőven magyar nagykövetet, a kit ott tényleg a Yildiz-kioszkoktól a legutolsó török napszamosig szimpátiával üdvözölne mindenki és a ki, minthogy a nagykövetség a konzulatusra is befoly, kereskedelmi kivitelünket is valóban szíven hordozhatná, Magyar nagykövet, mondom, ezt megvalósíthatná. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Ismételtem, nem személyi averzió vezet az ellen az ur ellen; én nem is akartam vele sohasem érintkezni; mert ha ott voltunk és diplomáciai közvetítésre volt szükség, ott volt az angol nagykövet, Sir William White, az ő révén elértünk mindent; de ehhez az urhoz még akkor sem fordultunk, mert tudtuk, hogy milyen indulattal viseltetik nemzetünk iránt. Mondom, nem személyi gyűlölet vezetett, mert az érintkezést vele mindig kerültem, hanem az ottani viszonyok ismerete, a sok panasz az ottlakó magyarok részéről mondatta velem el azt, amit róla mondtam és újra fentartom mindazt, a mit róla mondtam. Mondhatom, hogy a miniszterelnök ur nemzetét iránt való kötelességet teljesít akkor . . .

Kubik Béla: Ezt ő nem érzi; csak a Bécs iránti kötelességet érzi.

Thaly Kálmán: . . . ha a külügyek iránti jogos befolyását oly módon veti latba, hogy a konstantinápolyi nagyköveti székre minél előbb — mert az idő sürget — mielőtt még a nagynömetek minden érdekeiket ott lefoglalnak egész az Euratesig, egy arravaló tősgyökeres magyar ember neveztessek ki. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ennek óhajta nekünk jogunk és érdekünk. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Városi bizottsági közgyűlés.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta meg a múlt hóról elhalasztott közgyűlést.

Nem mondhatjuk, hogy az érdeklődés valami rendkívüli nagy lett volna, mert a bizottsági tagoknak aligha jelent meg a fele. Igaz ugyan, hogy különös fontosságú tárgya nem volt a

közgyűlésnek, mert a mi legfontosabb volt, az elszámolások a nagy kölcsönről s az építkezések elszámolása, azt egy rendkívüli közgyűlésre halasztották, de ezek mellett megis voltak olyan fontos tárgyai a gyűlésnek, melyek nagyobb érdeklődést méltán megérdemelték volna.

A gyűlés különben csendes, nyugodt lefolyású volt, egyik-másik nagyobb jelentőségű tárgynál voltak felszólalások, de nagyobb vitát azok sem provokáltak.

A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

A főispán egynegyed 10 órakor közepes számu bizottsági tagok jelenlétében hívta meg a közgyűlést, s okatadja, hogy miért maradt el a közgyűlés márczius hónapról, kiemelve különösbbe, hogy a ref. tanárok kongresszusának előkészítése is igénybevette a tanács idejét.

Következett a polgármester jelentésének felolvasása, melyet tudomásul vettek.

Ezután **Komlóssy** Arthur főjegyző felolvasta **Horánszky** Nandor kereskedelmi miniszter leiratát, melyben kinevezetését tudatja. A közgyűlés a tanács javaslata értelmében a kinevezést tudomásul veszi, s felír a miniszterhez, melyben bizalmáról biztosítja s támogatást kéri.

A guti iparvasut.

Nagyobb vitát provokált a **Steinberger** fele iparvasut ügye. A miniszter meg erősítette a megvételt kimondó közgyűlési határozatot, minél fogva a tanács javasolja, hogy a vasut további kiépítésének előmunkálatai haladéknélkül kezdessenek meg.

Ory Mihály rámutat arra, hogy a vasut nem hasznára; de határozottan kárára lesz a lakosságnak.

Dr. Ferenczy Gyula indítványozza, hogy miután a vasut további részének kiépítésére szükség nincs, de ha volna is, nincs rá költség, az esetleg megkezdett nyomjelzések általában az előmunkálatok állíttassanak be. Ez indítványhoz hozzájárul **Juhász** Ignác is, hangoztatván, hogy a belügyminiszter is attól teszi függővé a nyomjelzési s engedélyezési előmunkálatok fogantatását, ha erre a közgyűlés fedezetről gondoskodik.

Szavazásra került a dolog. A tanács határozata mellett szavazott 44, ellene szintén 44. A főispán döntött a tanács javaslata mellett. (Erre a szavazásra holnap még visszatérünk.)

A mit a miniszter megsemmisít.

A városi és gyámpénztari pénzek elhelyezése fölött hozott érdemleges határozatot a januári közgyűlés. Ot debreczeni pénzügyintézetet jelölt meg szavazás utján erre nézve a közgyűlés, de a miniszter a határozatot megsemmisítette, mert volt olyan szavazó is, a ki érdekelve volt az egyes pénzügyintézeteknél. A miniszter tehát elrendelte, hogy új határozatot hozzon a közgyűlés, még pedig úgy, hogy a szavazásban az érdekelte felek ezuttal részt nem vehetnek.

Vecsey Imre a főjegyző felolvasta a leiratot és ismerteti a tanács javaslatát, mely a miniszter rendelkezéséhez képest az új szavazást javasolja.

Többek hozzászólása után **Puky** Gyula főispán elrendeli a névszerinti szavazást, melynek eredményeként a tanács javaslata 63 szavazattal 4 ellen elfogadtatik.

Csendőrség a külterületeken.

Szabó Kálmán aljegyző felolvassa a belügyminiszter leiratát, melylyel megerősíti a közgyűlés azon határozatát, hogy a

külterületeken a csendőrség teljesítse a közbiztonságra való felügyeletet, felolvassa továbbá a tanács javaslatát is, mely szerint s csendőrség itteni illetékes szárny parancsnokságával azonnal megköteendő a szerződés. A szerződés szövegének tervezetét is bemutatja, mely szerint a csendőrség a Mátyás fog elhelyeztetni ott 15 kat. hold föld használatra átadatik, a város a laktanya udvarán kutat furat ott.

A tanács javaslata és a szerződés szövege elfogadtatik s megerősítés végett a belügyminiszterhez felterjesztik.

Külön városi törvény és a polgármesterek értekezlete Debreczenben.

Komlóssy Arthur főjegyző, polgármester helyettes hosszabban s nagy úgyszerezzettel ismertetvén a magyar városok haladását előmozdító eddigi mozgalmakat a városok részére alkotandó külön törvények iránt, a közgyűlés egyhangulag elhatározta, a külön városi törvény szükségességét és hogy a magyar városok polgármestereit értekezletre jövő 1903 ik évre Debreczenb hívja meg, azokat vendégeikül tekintvén.

Ezután a czigányügy rendezésére vonatkozó komárommegyei átiratot olvasták fel. A közgyűlés hasonló szellemben felír a képviselőházhoz.

A folyószámla-hitel meghosszabbítása.

Vecsey Imre t. b. főjegyző felolvassa a tanács javaslatát, mely a városok a pénzügyintézetektől felvett 360.000 koronás folyószámla-hitelet meg egy esztendőre való meghosszabbítását javasolja.

Szántó Sámuel, Kiss Albert és Roncsik Lajos felszólalásai után a közgyűlés a meghosszabbítási engedélyt megadja.

(Az elhalasztott jelentések.)

Vecsey Imre t. b. főjegyző bejelenti a közgyűlésnek, hogy a városi tanács arra kéri a törvényhatóságot, hogy a mai gyűlésre kitűzött ötös bizottság jelentése, a nagy kölcsön elszámolásról való jelentése, a vagyonleltár részletes tárgyalása, az új lovassági laktanya költségeinek elszámolása egy rendkívüli közgyűlés elé terjesztessenek, mert a nagymunkát igénylő ügyeket lehetetlen volt előkészíteni.

Juhász Ignác arra figyelmezteti a tanácsot, hogy a multkori elhalasztó határozatban benne volt, hogy jó előre nyomtatásban ismertetik a bizottsági tagokkal az ügyeket.

A közgyűlés ilyen értelemben, ezzel a megtoldással fogadta el a javaslatot.

A város pálinkakereskedése.

Hajdu Gyula tanácsnok felolvassa a városi szeszüzlet 1901. évi classicus számadását, melynek egy része maga is bevallja, hogy nincsennek vele tisztában. A tanács javaslat az elfogadást ajánlja.

Juhász Ignác indítványozza, hogy az ügy vetessék le a napirendről, mert az egész számadás annyira zürzavaros annyira át nem tekinthető, hogy a közgyűlés, magát legkevésbé sem tájékozhatja s így az elfogadás vagy el nem fogadás kérdésében határozatot nem hozhat.

Szántó Sámuel szerint az elhalasztásból semmi haszon sem lenne, mert a számadások pontosak, áttekinthetők. 33000 korona a tiszta haszon. Legfeljebb szépségiben található a számadásban, t. i. az, hogy jutalék meghatározása más módon is eszközölhető. Ajánlja a számadást elfogadásra.

Simonffy Imre kir. tau. polgármester is az ügy mostani tárgyalása mellett nyilatkoztának adván kifejezését, csodálkozik, hogy Hajdu Gyula bevallja, nincs tisztában a dologgal. Hiszen ő referálta a tanács-

ülésem s akkor tisztában kellett, hogy legyen a dologal, mert őtet is tisztába tette. Ő mindennel teljesen tisztában van.

Dr. Freund Jenő súlyt fektet arra, hogy Hajdu Gyula maga sem látta a szerződést, annyival kevésbé ismerhetik azt a jelenlevők, minélfogva sem a jutalék megállapítására, sem egyébre vonatkozólag jólelekkel határozatot nem hozhatnak. Pártolja a Juhász Ignác indítványát. (Beszéde közben Szentesi Jánosnak egy durva gyanúsító közbeszólását erélyes hangon utasítja vissz, mire azelnök kéri, hogy maradjon a tárgynál.)

Szabó Kalmán indítványozza, hogy miután a városnak, mint erkölcsi testületnek elül kellene járnia a részegeskedés megakadályozása, legalábbis korlátozására nézve a szeszüzletet szüntesse be.

Kovács József szerint a napirendről való levétel kérdésében nincsen is szükség közgyűlési határozatra, hanem ez egyszerűen elnöki jog, sőt ez esetben kötelessége a főispánnak.

Felállással szavaznak arra nézve, hogy a tárgyalás elnapoltassék-e vagy megtartsák? A többség a tárgyalás mellett dönt.

Kiss Albert kéri a szerződés felolvasatását. A főispán ezt elrendeli s addig, míg a szerződést felolvasás végett előkerítik, a gyűlést öt percze felfüggeszti.

Szünet után **Ábrahám** László v. főügyész felolvasta a szerződést, **Hajdu** Gyula pedig a **Papp** László ügyvezető felfogadására vonatkozó régebbi tanácsi határozatot. **Juhász** Ignác kívánja, hogy az újabb tanácsi határozat is olvassassék fel, mely a régebbinek az érvényét is meghosszabbítja. Ezt az indítványt szavazattöbbséggel a közgyűlés elveti.

Dr. Freund Jenő ellenzi, hogy Papp Lászlónak a jutalék kiadassék, mert az az ügyvezető olyan mulasztásokat követett el a fogyasztási adók kezelésénél, hogy a pénzügyigazgató kénytelen volt ennek az embernek elmozdítására nézve a pénzügyminiszterhez felterjesztést tenni, de a testület kezelésénél is olyan dolgokat követett el, hogy csak nemrege is pénzbirozság vettetett ki a vállalatra. Kérdi, hogy ki fogja ezt a pénzbirozságot fizetni?

Felemlíti, hogy igen sok kvalifikált ember is irigyelhetné ennek az épen némilyen embernek a megnevezést érdemelt javadalmasát.

Indítványozza, hogy a 4000 koronából csak annyi folyósítsassék Papp László számára, amennyi a fogyasztási adók kezelésére nézve részére szerződésileg biztosított.

Simonffy Imre kir. tan. polgármester ajánlja a jutalék kiadását.

Kiss Albert azért kívánta a szerződés felolvasását, hogy meggyőződjék azoknak a szállingózó híreknek a valódiságáról, amelyek a Papp László üzelméről keringenek. Arról győződött meg, hogy bajok csakugyan vannak s a szerződést nem egészen pontosan tartotta meg, ezért indítványozza, hogy ha fentartja a város s szeszüzletet, olyan szerződést kössön az ügyvezetővel, hogy a mulasztások kizárassanak. A jutalék kiadását, de szigorúan annyit, mint amennyit az illető a szerződés értelmében megérdemel, nem ellenzi, de tisztázandónak tartja azt a kérdést, hogy miként számított ki ez a jutalék, mert ezt igen nagy homály fedi.

Szentesi János meggyanúsítja Hajdu Gyula tanárnokot azzal, t. álitólag csak 400 frt. tiszteletdíjért hajlandó egy kezelési szabályzat-tervezetet készíteni. Ezt úgy a főispán, mint Hajdu Gyula visszautasítja.

A főispán közbevetőleg konstatálja, hogy olyan határozata a tanácsnak, mely

a kérdéses szerződést megerősítette, nincs, ennélfogva utasítandó lenne a tanács, hogy a szerződés meghosszabítása vagy felbontása iránt azonnal intézkedjék, mert jelenleg az özlet szerződésnékül vezetetik.

A főispánnak ezen igen nagy jelenlőségű határozata elfogadtatik.

Ezek után a főispán felteszi a kérdést, hogy a tanácsnak a szeszüzletre vonatkozó javaslatát elfogadják-e a közgyűlés. A tanács javaslata 10 szótöbbséggel elfogadtatik.

Ezután 1 órakor a főispán a közgyűlést bezárja. A tárgyalás 8-án délelőtt fog tovább folyni.

NAPI HIREK.

A szerkesztőségéből.

Lapunk felelős szerkesztője Ifjabb Möricz Pál Szegedre utazott. Távollétében a szerkesztésért Loránt (Lów) József segédszerkesztőnek felelős.

A debreczeni kaszinó és Kossuth Lajos emléke.

A debreczeni kaszinó társadalmi életünknek jelenleg eme egyik főtényezője, tegnap olyan indítványt tett magáévé, mely minden egyesületnek követésre méltó például szolgálhat s amelylyel dokumentálta a kaszinó hazafiságát. Csáky Adorján gróf, a kaszinói élet fellendülésének megteremtője, az igazgatóság fáradhatatlan s munkás tagja tegnap, a kaszinó közgyűlésen a következő lelkes, hazafias indítványt terjesztette a közgyűlés elé:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Politikát üzni sem célunk, sem feladatunk, de azt hiszem, hogy csak önmagunkat tiszteljük meg akkor, midőn hazánk meteoriként tündöklött nagyjait megbecsüljük és kegyelettel adozunk emléköknek.

Tekintettel azon körülményre, hogy a magyar nemzet ez évben ünnepli Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját, tekintettel arra, hogy a debreczeni kaszinó, mint az ország legrégebbi kaszinójának egyike az 1848—9-iki években már fennállott, de tekintettel arra, hogy a nagy idők élő tanúiként egyetek még most is a kaszinó tagjai, tisztelettel a következő indítványt bátorkodom tenni:

Határozza el a közgyűlés, hogy Kossuth Lajos életnagyságu arczképét a Kaszinó részére még ez évben megfesteti, ennek keresztülvitelével a választmányt megbizza.

Debreczen, 1902. április hó.

Csáky Adorján gróf,
a Kaszinó igazgatója.

A kaszinó közgyűlése egyhangulag, nagy lelkesedéssel tette magáévé az indítványt s a Kossuth Lajos kép megfestésének keresztülvitelével megbizta a választmányt. A kaszinó hazafias cselekedetét a többi egyesületek is követelhetnek.

Pályázók Bacsoni Lajos dr. örökébe.

A debreczeni jogakadémia volt kiváló tanárának Bacsoni Lajosnak az örökére pályázatot hirdetett a tiszántúli egyházkerület. A nagynevű tanár a közigazgatási jogot, statisztikát és államszámviteltant adta elő a

debreczeni jogakadémián. Erre a szakra volt kiírva a pályázat, a mely szombaton délután járt le. Pályáztak a tanári állásra a következők: Kovács Pál dr. a kecskeméti jogakadémia igazgatója, Jászi Viktor egyetemi magán tanár, kecskeméti jogtanár, dr. Komoróczy Iván Szatmár vármegye volt főszolgabírája, földbirtokos, dr. Kun Bela m. szigeti jogakadémiai tanár, dr. Eördögh Imre budapesti ügyvéd, dr. Forgón Lajos magyar királyi posta és távirtdai titkár Pécsről. A jogakadémiai tanári kara a jövő héten tartandó ütésen fog kandidáló ülést tartani. A tanárválasztás a tiszautuli ref. egyházkerület május 21-iki közgyűlésen fog végbe menni.

A kaszinó közgyűlése.

A debreczeni kaszinó tegnap délelőtt tartotta meg évi közgyűlését. A kaszinó nagyterme zsufolásig megtelt a tagokkal. Kiemelkedő mozzanata volt a közgyűlésnek Csáky Adorján grófnak lapunk más helyén közölt indítványa, melyet a közgyűlés egyhangulag, nagy lelkesedéssel fogadott el. A gyűlés lefolyása különben következő volt. Tíz óra után nyitotta meg Szunyogh Sándor elnök a gyűlést. A tagok üdvözlése után a jkönyv hitelesítésére Lestyan Adorján közjegyzőt és Rickl Antalt kérte fel. Csóka Sámuel a kaszinó titkára olvasta fel ezután szépen kidolgozott év jelentését, melyből közöljük a következő főbb részeket: I. Pénztári forgalom: Kiadás: 17750 korona 38 fillér. Bevétel: 18199 korona 73 fillér. Tudomásvétel a utóla. os jóváhagyás végett tisztelettel bejelentjük hogy egyetünk fáradhatatlan tevékenységű s buzgó gazdáját, gróf Csáky Adorján urat az 1901. évi november hó 27 ik napján tartott választmányi ülésünkön a casinói élet fellendítése érdekében kifejtett s elismerésére méltó buzgóságáért, kizárólag saját személyére a „tiszteletbeli igazgató“ czímmel tiszteltük meg s ruháztuk fel. A jelentést tadamással vették, a felmentvényt megadták. Ezután került sor a gróf Csáky Adorján indítványára, — hogy Kaszinó Kossuth Lajos nagy hazánkfianak életnagyságu arczképét megfestesse, amelyet egyhangulag, viharos éljenzések között fogadtak el. Ezután a tisztújításra került a sor. Szunyogh Sándor elnök szavazatszedő bizottságot jelölt ki, Rásó Gyula elnöklete alatt Rickl Antal és Berger Jenő. Mojd megköszönte a bizalmat s a tisztúkar nevében is beadta lemondását. Szunyogh Sándort nagy lelkesedéssel megválasztották elnöknek. Szunyogh Sándort, mikor az elnöki széket elfoglalta, megéljenzették. Aztán egyhangulag alelnöknek Weszprémy Zoltánt, titkárnak Csóka Sámuel, pénztárnoknak Lovász Jánost, igazgatónak Csáky Adorján gróft, ügyésznek dr. Tüdős Jánost, számvevőnek Kövy Lajos, számvizsgálónak Beke Lászlót és Ács Nagy Károlyt megválasztották. Végül a választmányból kilépő tagok helyére beválasztottak: Boezkó Sámuel, Tolnay üzletvezető, Feischbein Ignác, Karap Möricz, Katz Mihály, Dr. Kemény Mór, Rásó Gyula, Sárvary Lőrincz, Puky Gyula, Szalay József, Széll Farkas, Váczy János. A közgyűlés az elnök életével ért véget.

Ertesítés.

A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriumától vettük az alábbi közérdekű értesítést: A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma tudomására juttatja ez ev. ref. egyház tagjainak, hogy az egyházi adó és közalapi illeték a folyó évre ki van vetve s az adókiivetési munkálat az egyház számvevői

hivatalában közszemlére ki van téve, hol az a hivatalos órák alatt ez évi április 10-ik napjától 18-ik napjának délután 5 órájáig bármikor megtekinthető. Ennek az adókievési munkálatnak megtekintésére tehát azzal hívja fel az ev. ref. egyház tagjait, hogy aki az adókievést helytelennek találja, vagy bármely okból helyesbítésre vagy elengedésre vél jogot formálni: ez iránt az egyházi törvény 251 §-a értelmében a fentebb jelzett idő alatt az egyházi számvivőnél. Egyház tér 17 sz., a hivatalos órák alatt akár szóval, akár írásban megteheti felszólamlását, mert későbbi felszólamlásnak hely nem adatik. Kelt Debreczenben az ev. ref. egyház presbyteriumának 1902. évi márc. 31-ik napján tartott gyűléséből.

Halálozás.

Sallai Mariska f. hó 6-án életének 36. évében elhunyt Nánason. Porló részei f. hó 8-án d. e. 10 órakor az ev. ref. templomban tartandó gyászima után az új felső temetőben helyeztetnek végső pihenésre.

Tanári kongresszus.

Az orsz. ref. tanaregyesület tagjai által e hó 2-3-án városunkban tartott közgyűlésere érkezett vendégeknél a vasúti állomástól szállásukra való elszállítása céljából dr. Ujfalussy József, Török Gábor, dr. Hutter Károly, Sesztina Lajos, Soldos Ferencz, Hidvéger Mihály, Horvat oanos, S. Szabó József, Hutliész Kazmer, Debreceni L., Balog I. dr. Engel, Szabó Mihály, Knoll Rudolf, Berger Jenő, dr. Sz. Nagy Kálmán, Kenyeres Károly, Sziuka István, Kaszinyitzkij Endre, Dr. Balkányi Ede, Dr. Balkányi Emil, Pepauer Károly, Koszorus Laósl Riezl Antal, Mayer Emil, dr. Wolafka Nandor és Nagy Jakab voltak szivesek a fogakat kirendelni. Az elszámolás költségeihez pedig újabb dr. Bakonyi Samu 10, Geressy Kálmán 5 koronával járultak hozzá. Fogadják sziveségük és áldozatkészségükért a bizottság őszinte köszönetét.

A polgári kerékpár egyesület

holnap esti hangversenye, melynek sikerét a programokban szereplő művésznők és művészek nevei előre is biztosítják — fel 9 kor kezdődik. A rendezőség tudatni kívánja a partoló közönséggel, hogy a színpad kibérbítésével még 26 hely kapható.

Köszönetnyilvánítás.

Az egyetemi hangverseny rendező bizottsága mindazoknak, a kik közreműködésükkel az előadásnak erkölcsi és anyagi sikerét előmozdítani kegyesek voltak, hálás köszönetet nyilváníttja; kiemelve különösen azt, hogy az elszámolásnál megmaradt 664 korona 10 fillér tiszta bevétel, az egyetemi alpokat kezelő debreczeni ref. kollegium penztárába lett beszolgáltatva. Ezen bevétel maradványba be van foglalva dr. Ujfalussy Józsefnek 12 korona, dr. Bakonyi Samu urnak 10 korona és Komjáthy János urnak 43 korona nemes szívű felülízetése is. Debreczen 1902 április 7. A rendezőség.

Weiner Máttyás

női divatruháza Budapest, Andrást-ut 3. értesíti a t. hölgyközönséget, hogy raktárát a legdivatosabb szövet és mosókélmekkel szerelte fel, árait a legolcsóbbra szabta, mert a t. hölgyek b. pártfogását csakis a legjobb minőségű árak legjutányosabb, pontos és figyelmes kiszolgálásával óhajtja kiérdemelni. A vidéki t. hölgyek igényeit kielégítendő mintá szétküldési osztályát megnagyobbította, ingyen és bérmentve küldi. Rendelvényeket 20 kor. felüli összegben portómentesen szállít.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Kedden „C“ bérletben: Ugyanaz.
Szerdán „A“ bérletben: Ugyanaz.
Csütörtökön „B“ bérletben: A kis szökevény. Operette 3 felvonásban.

Pénteken „C“ bérletben: A pajkos diákok Operette 2 felvonásban. Ezt követi: A pillangó kisasszony. Dráma 2 felvonásban.

Szombat „A“ bérletben: A modell. Operette 3 felvonásban.

Vasárnap délután 3 órakor, félhelyárakkal: Az aranyember. Dráma 5 felvonásban; este 7 és fél órakor, „B“ bérlet: Felhő Klari. 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Kurucz Feja Dávid.

(Bemutató előadás.)

Egy hirtelen fültűnt vidéki író dr. Fényes Samu kassai ügyvéd darabja került színe tégnap este. Meglepetve láttuk, hogy az a romantikus irány, mely Franciaországból indult ki s a Cyrano de Bergerackal jutott diadala tetőpontjára, mily hamar hódított tért minálunk. Mert a tégnap esti újdonság telivér romantikus darab, egyenes folytatása annak az iránynak, melyet az Oeskei brigáderos óriási sikere, ugyátszik, jó időre diadalra juttatott. Sok tekintetben rokon a Herczeg Ferencz darabjával, néhány alakját, sőt jelenetét is batran bele lehetne helyezni a valamivel későbbi korban játszó másik darabba. Némely pesti lap határozatlan az Oeskei brigáderos főlé emelte.

Ez azonban a Fényes darabjának olyan tulbecsülése, amit mindenki azonnal észre vesz, ha a két darabot látta. Talentumos ember munkája, az bizonyos, de vannak jelentékeny fogyatékoságai is. Vannak szépen megalkotott jellemek, néhány hatalmas erejű jelenete, a kornak megfelelő történelmi hangulata, festői diktója, de művészi fejlesztés, a mese egysége, az alakok megrajzolásának biztonsága dolgában mögötte marad az Oeskei brigáderosnak. Rengeteg személyt szerepeltet, ami kárára válik az egyes jellemek kimélyítésének. Szinte kedvtelőséget lel benne, ha tömegeket szerepeltethet, de azok mozgatóasához nincs meg a kellő ügyessége, sok a céltalan futkosás a színpadon. De ezzel még csak kibéküléni, kevésbé jelentékeny fogyatkozás; sokkal fontosabb, hogy a meseje nem annyira dramának, mint inkább tört. regényből

való. Rendkívül széles keretben mozog, azért csupán a lehető legvázlatosabban mondhatjuk el.

Feja Dávid, Kassa város főbírája, Thököly fejedelem csillagának lehanyatlása idején nagy erélyvel védelmezi Kassa városát a labancok ellen. Az ostromlott városban van Karaffa szeretője a szép Ráskayné, hogy szépségével megrontsa a főbíró és árulásra bírja. A bíró csaknem megtántorodik, midőn anyjától megtudja, ki az a Ráskayné. Visszanyeri erejét, megátálja az állatias vadságu aszonyt s bár Kassa városa elesik, ő Karaffa börtönébe jut, nem enged többé a most már belé szerető szép asszony kéréseinek s inkább megy a bitóra, semhogy ilyen kézből a Karaffától kieszközölt kegyelmet elfogadja.

Ez a mesevár azután körül van véve zajos csatajelenetekkel, a mellék alakok egész rajával, sőt a romantika közönségesen ismert fogásaival: rejtek ajtó, hóhér, udvari bohóc stb. szerepeltetésével.

A főalakok benne Feja Dávid és Ráskayné. Az előbbi művészi biztonsággal megrajzolt alak, csupán az nincs kellően motíválva, hogyan szerethet bele az a nyugodt, szilárd jellemű polgár egy oly vérvívő szörnyetegbe, a minőnek Ráskayné van rajzolva. Egyébként azonban kövnikézetes, szép jellem. — Komjáthy személyesítette igen sikerülten. Megjelenésében, beszédében valóban az erős akaratú, megtartódatat a fogásban és a bíró előtt tanusított szilárdasággal kiengesztelő Feja Dávid volt, a milyennek a szerző megalkotni kívánta.

Ráskayné alakja a darab főgyöngéje. Egy elmebeteg, vérszomjas nő a Bathori Erzsébet fajából. Feja Dávidot is csak azért szereti meg, mert van elég ereje es kegyetlensége hozza, hogy az ő vallaira is ráültesse a hóhér billogot. Az ilyen pervers alak nem való drámában, mert valódiságában nem hihetünk; lehetetlen alak. Pedig ez a vérszomj, a fő jellemvonás, teljesen határba szorította a többit. S azért igen találó Komjáthyfényasszony alakítása, melyben ez a vonás van élesen megvilágítva. Kaczerságát, azt a tigrishízélgést kevesbe tudta megerzékenyíteni; kissé nehézkes volt pl. a Feja Dáviddal való szerelmi jelenetében. Kitérései, nagy szenvedélyességgel eljátszott néhány jelenete azonban elemi erővel hatottak.

Van még egy nagyobb női szerep, Feja Dávid anyja, a darab legszebben megalkotott jelleme. Személyesítője azonban teljesen elejtette azt a pompás szerepet, nem tudott belőle semmit sem csinálni. Odry, mint Gábor lantos remekelt. Keves ilyen jól sikerült alakítást láttunk tőle. Berlányi Vanda, mint Feja Dávid huga (tökéletes hasonmása az Oeskei brigáderos Jutkájának) kedvesen szavalt, játéka is megfelelő volt, A kisebb szereplők közt különösen Faragó érdemel említést, ki mint Esze Tamás tüzes beszédével vívta ki a közönség tapsait. Bartha mind maszkban, mind játékban nagyon tulzott Karaffa volt. Nagy Gyula egy udvari bolond szerepét adta igen jól. Csupán az a kár, hogy a karzat annyira megszokta öt burleszta szerepeket, hogy meg nem érte az alakítás nagyon is komoly voltát, nem nevetésre szánt szavait is kacajjal fogadta.

Neuländer férfi szabó francia és angol szövetei a tavaszi és nyári idényre megérkeztek,

Budapestről.

melynek szives megtekintésére tisztelettel meghívja a t. közönséget

DEBRECZEN, Biedermann palota.

A rendezés gondos, a díszlet is eléggé megfelelő volt. Csupan egyet nem értünk; ha a datatot oly hosszúnak találták, hogy ki akartak hagyni belőle valamit, mért hagyták ki éppen Carlot, a jézuita barátot, a kinek nagyon is fontos és hozzá nem is hosszú szerepe van, holott inkább a Mirabolán alakját, mint teljesen jelentéktelent, hagyhatták volna ki.

Az előadást nagy közönség nézte végig s nem fukarkodott az elismerésben, különösen Komjáthy és Komjáthyne irányában. Általában úgy a darab, mint az előadás megerdemlik, hogy a további előadásoknak is legyen közönsége.

(S.-C.)

Gyümölcs fa termelő szövetkezet Debreczenben.

A „Debreczen” 1902. évi 56-ik számában „kertészeti és gazdasági kiállítás” című cikkünkben egyszersmind Debreczenben még eddig nem létezett Gyümölcsfa termelő szövetkezet „létesítésén is is fáradoztunk illetve buzdítólag hatni kívántunk annak megvalósítására. Az ige már testé lön, va gyis a megvalósulás stadiumához közel van. Alig egy néhány héttel előtt nagy lelkesedéssel megválasztott gazdasági elnökünk Rickl Antal ur, a ki midőn a gazdasági egyesület nagy hord erejüvé vált einöki széket elfoglalta, fel ismerte, belátva a fenti czímű leendő szövetkezet nem csak szép jövőjét de az összes gazdáknak a szövetkezet létesítése által milió, jövedelmekre kilátását; mar is intézkedett, hogy a szövetkezetet szakavatott és biztos kezek vezessék diadalra; és így a „gyümölcs fa termelő szövetkezet” rövid idő alatt már megfogja kezdeni áldásos működését a mely minden tekintetben páratlan és kifogástalan Debreczen város méltóságához illő lesz.

Azonban nem mulasztjuk el ezen czikk sorozatában részben a nagyérdemű gazdaközönség tájékozásául részben az ügy érdemleges kivételéhez egy pár por szemmel, hogy ne járuljunk. A gyümölcs fa termelő szövetkezet a nemes vöröstől kért legálább ötven catastr. hold barna homok talajon a fák ültetésére és tíz cat. hold sárga homok talaju földön kezdené el áldásos működését. Miután a szövetkezetnek kizárólag czélja az összes helybeli gazdák, szóval a kisebb és nagyobb tanya és földbirtokosok érdekeit felkarolni, illetve a legjövendőbb fajú gyümölcs cseméket egy évestől öt hat éves fákat is a beiratkozó tagoknak minden évben a lehető legolcsóbban, sőt a szegényebb gazdáknak ingyen is kiosztani szakszerű utasítással ellátva: remélhetőleg nemcsak városi, de állami megfelelő segélybe kell, hogy évenként részesüljön a szövetkezet.

Miután a szövetkezet tagjainak csekély évi díjja a jövedelmet úgy sem fokozhatja és ne legyen a szövetkezet a város és az állam terhére sokáig, ajánlatos volna hogy az évi jövedelem fokozására tíz catastr. hold területű minta gyümölcs kísérleti telep állandósíttatnék; a hol a modern gyümölcs fák és szőlő fajok termő képessége, — minősége, zamatosága kipróbáltatnak és ezen kérdés által a szövetkezet hét nyolcz év mulva szép jövedelemre tenne szert, úgy hogy azontul kisebb segéllyel is fenttarthatna ezen üdvös intézményt és tíz évmulva nemcsak nyers gyümölcsöt: árusíthatna el, hanem aszalt és konzerv gyárat is állíthatna fel, minthogy ezt már hazánkban más gyümölcsstermelő vidékeken praktizálják.

Polónyi Andor.

CSARNOK.

Vaterloo.

Erckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

Ezen francia hadjáratról már többek is beszéltek előttem, de még Czebede idáig soha. Az izgatottól reszkett az arca csillogtak a szemei. Karjával akként mutogatott, hogy szinte látni véltük az elbeszél történeteket. . . Ime itt terjeng a Chamagne-i nagy fensik, jobbról-balról a relgyújtott falvak füstölnek. Félmeztelen nők, gyerekek és aggok menekülnek szerte. Az egyik egy szalmaszákot, másik tayigán néhány ősi butordarebot igyekezik menteni. Hull a hó. A távolban ágyuk menydörögnek. Időnként kozák martalócz bandák vágatznak elő. Rablott holmikkal van tele aggatva anyereg kópájok. Csörög-zörög a mindenféle konyhadény, vagon a közt a zsakmány között még öreg óra is. És egyre kurjongatnak:

— Hurráh! Hurráh!

És micsoda iszonyatos csaták. Tizen támadnak egyre. A kétségbeesett földnépe vasvillákkal rohan elő. Éste pedig a szabadban gyújtott kis táborház mellett ott ül a császár, minthe csak lovagolna a széken. Karját mellén keresztezi állat botjára támasztja, a tábornokai környezik. Ő pedig így alszik, így ábrándozik Milyiszonyu gondolatra riaszthtják Marengo, Amsterlitz és Wagram óta.

De még a harc, az éhség, a fagy, a nyomor, az előre menetelés és a retirálás mindecsak tűrhető, sóhajtott Czebede, de midőn közepette jajgató francia nők és gyermekek környékeznek és mi nem segíthetünk rajtuk. Ő, majd szétszakította szívünket az a tudat, hogy minél több ellenséget gyilkolunk le, annál több jön helyette. És hogy hiába minden győzelem, minden vitézség, mindig és mindig retirálni kell.

Czebedét hallván, felejtettük a koczinást is. Goulden apó fejét mellére hajtotta, melázva félhangosan szólt:

— Ó, igen! Ilyen drága a dicsőség. Nem elég, hogy a nagy áldozatokkal szerzett szabadságot, jogokat veszítjük, de tünni kell, hogy kozák bandák rabolják, fosztogatják, tüzzel-vassal pusztítják, darabokra vagdálja a népet: és rabló martalóczok szava törvény. . . Csak folytasd, folytasd, hallgatunk. . . beszélj el mindent!

(Folyt. köv.)

Nyilttér.

Mengasszonyi és lakodalmi

selyemszövetek, elérhetetlen választékban, éppugy a legujabb fehér, fekete és színes selyemszövetek mindenféle minőségben. Csakis elsőrendű gyártmányok a legolcsóbb nagybani áron, úgy méterszámba, mint egyes ruhákhoz szükséges mennyiségben, vám és bérmentesen házhoz szállítva. Elismerő levelek ezerszámba. Schweitzba 25 fill. levélbélyeg kell.(3)

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweiz.)

kir. udv. szállítók.

APRÓ HIRDETESEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Eladó ház Debreczenben a Hatvan utca elején piac-hoz közel eső 8 sz. 415 négyszögöl területű házastelek kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Hódy Bélánéval Egyháztér 17. Debreczenben.

Eladó házak. Péczely-u. 8. és Teleky-u. 4. sz. házak előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Értekezhetni a debreczeni köles. segélyező egyletben Kossuth u. 11.

Első Eperjesi len és damaszt műszövőde képviselője. **Schvartz Victor** Debreczen, Simonffy u. (városi bérház.) Valódi Rumburgi és Iriandi vásznak, Schrotl-fele schifonok, törülközők, ágyhuzatok, damaszt és asztalterítékek, zsebkendők és kész fehérneműek raktára.

Tisztelt ügyfeleimnek

b. tudomására hozom, hogy 1895. év óta fennálló törvényszékileg 94592 sz. a. bejegyzett hitelszerző irodámat mint eddig is, minden előleges költség mellőzése mellett Budapest, Luther-u. 1 a. sz. alá helyezem át. Ugy külföldi, mint beltöldi előkelő összeköttetésemnél fogva kieszközölhetek kölcsönt 1-ső helyre 4 %, 11. helyre 5 1/2 % mellett. Pénzügyintézeteknek igen kedvező feltételek mellett szerezhetek visszszámolási hitelt. Válaszbélyeg melléklendő. W e i s z Mihály Budapest, Luther-u. 1/a.

A legujabb

női ruhaszövetek, delain, batist, zephir és mindenféle mosóruha kelmek

óriási választékban

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai cégnél
Kistemplom bazár.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Bluz selymekben, Tennis, Chiné és De laine szövetekben, napernyőkben

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen Rózsater.

A legbiztosabb

és évek hosszú sora óta legjobban bevált

Gazdasági magvak
Konyhakerti magvak
Valódi erfurti virágmagvak

Kontsek Géza

előbb Gaszner Károly
magkereskedésében, Kossuth utca 7.
kaphatók.

Magánfogyasztóknak és viszontelárusítóknak
jelentékeny kedvezmény.

Nagy, képes árjegyzék ingyen.

Még csak nyolcz napig!
Egy kiló
pléh edény **70 kr.**

A tisztelt háziasszonyokhoz!

Tisztelettel bátorkodom tudomására —
hozni, hogy

Debreczenben

Főtér 26. szám (a főtözsde mellett)

vas, zománczozott bádgedény

konyhaeszköz raktárt

redeztem be.

Minthogy az árut a lehető legolcsóbb áron
adom el, szíves pártfogását kérem.

Tisztelettel **HRNECEK JÓZSEF.**

Az egész Európában általánosan ked-
veltségnek örvendő

secessió edény

magyarországi gyártelepe:

Pozsony, Ligetfalu.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és
kipróbáltabb jelű.

Modern finom
kiállítás.

Katalogus
ingyen.

Katalogus
ingyen.

Premier-Werke. Eger (Csehország.)

Boros testvérek

nődivatáru háza

értesíti a t. hölgyközönséget, hogy rak-
tárát a **legremekebb**

ujdonságokkal

látta el a tavaszi idényre. Régebbi áruk
mélyen leszállított árban.

Honi gyártmány.

Saját műhelyemben készült, legújabb divatu,
izléses kivitelű

czilinderek

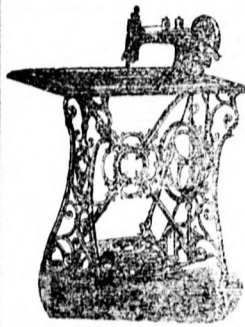
3 frittól feljebb Nálam vásárolt czilinderek vasalását
mindenkor díjmentesen eszközölöm.

Kemény és puha kalapok
tisztítását és átalakítását jutányosan teljesítem.

ZACHAR S.

kalapos mester. Debreczen, Piacz utca 42.
(Biedermann ház.)

Minden gyártmányu kerékpárreszeket raktáron tartunk.

Schweitzer Testvérek

DEBRECZEN,

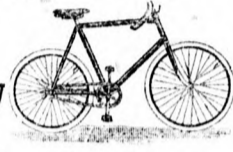
Piacz-utca 56. a megyeház mellett.

Üzletek:

Miskolcz,

Rimaszombat, Jászberény

Ajánlunk:

Kerékpárokat

minden rendszerű varró-
gépeket családi és ipari használatra.
Különleges himző és gomblyukvarró
gépeket fehérnemű, férfiszabó és bőr-
munkához, nyerges, kalapos és szij-
gyártó gépeket stb.

elsőrangú angol és német
gyártmányokat, **hölgyek és urak ré-
szére** meglepő hasznos szabadal-
makkal védelt újításokkal.

Kényelmes részletfizetésre is a legalsó gyári árakban.

Nagy mechanikai varrógép és kerékpár zománczozással és nikkelezéssel
berendezett javító műhely.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Minden gyártmányu kerékpárreszeket raktáron tartunk.

Kérjen ön kerékpár és kerékpárreszek árjegyzékét tőlünk.

Kérjen ön kerékpár és kerékpárreszek árjegyzékét tőlünk.

Adler és Mezey

üveg és porcellán üzletében

a közelgő izraelita **hasvét** ünnepekre — hinkét hitközség által engedélyezett
s **lebélyegezett** fehér és színes porcellán árukat — üzlethelyiség változtatás miatt
— mérsékelt **leszállított** árakban árusítjuk el.

Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét még **függőlámpa, kerti golyó, képerete-
zés** és az általunk képviselt **fénykép nagyításunkra** valamint dusan felszerelt **diszmű-
áru** raktárunkra.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérjük

kitünő tisztelettel

ADLER és MEZEY.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által aján-
lott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszer-
üzletben, valamint gyógyszeráramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerháza és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)